

2. Караулов Ю. Н. Русский язык и языковая личность / Караулов Ю. Н. – М.: Наука, 1987. – 263 с.

Рудик Ольга,
студентка 7 курсу
факультету філології та соціальних комунікацій
Наук. керівник: **Олійник Е.В.**, к. філол. н., доцент (БДПУ)

СУЧАСНІ НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕННЯ МОВИ УКРАЇНСЬКИХ ГАЗЕТ

Мова преси є жанровим різновидом публіцистичного стилю, що використовується в засобах масової інформації і виконує інформативну функцію. Розвиток досліджень газетної публіцистики знаходимо у працях В. Богатько, С. Єрмоленко, М. Жовтобрюха, І. Завальнюк, М. Зубкова, А. Коваль, В. Костомарова, В. Лизанчука, А. Мамалиги, О. Пономарева, В. Радчука, О. Сербенської, Г. Солганика, О. Стишова, М. Яцимірської, та інших науковців. Ці розвідки пропонують розгляд характерологічних засад публіцистичного стилю, а також його жанрів, значну увагу приділяють лексико-фразеологічним засобам, новим тенденціям їхнього функціонування і розвитку, питанням мовної виразності та культури тощо. Проте на сучасному етапі багато питань розвитку мови української преси потребують серйозного наукового осмислення, системного опису мовно-текстового матеріалу, що й зумовлює **актуальність** нашої роботи.

Мета пропонованої статті полягає в укладненні відомостей про аспекти вивчення процесів та явищ, які визначають функціонування і розвиток мови українських газет.

У роботі використовуємо **метод** лінгвістичного опису з його універсальними прийомами спостереження й інтерпретації мовних фактів.

Дослідження зв'язків і функцій мови, на думку Г.Я. Солганика, сприятиме поглибленому осмисленню цієї мови, оскільки функціональний аналіз будь-якої системи спричиняє повнішу її характеристику [49, с. 99]. Екстенсивний період вивчення мови газет відкриває нові можливості перед стилістичною галуззю, сприяючи глибшому пізнанню специфіки і природи цієї мови в нових умовах глобалізації світового інформаційного простору, відновлення лінгвокультурного ареалу функціонування української мови та культури.

За слухними спостереженнями науковців, тематично-змістове навантаження мови сучасної української преси зазнало значних змін через вплив деяких факторів: 1) у світі відбувається активний перерозподіл пріоритетів унаслідок не тільки міжнародного співробітництва, інформаційного взаємовпливу, а й міжнародних війн, агресії, тиску, маніпулювання тощо; 2) кожна політична подія в Україні чи за її межами миттєво породжує процеси медіасприйняття, медіааналізу та медіарезонансу й, відповідно, медіатексту, основним промотором яких є професійна діяльність журналістів; 3) політика глобалізації в електронну епоху зумовила потребу в новій мові для масового спілкування, яка б

оперувала новою термінологією, експресивними конструкціями тощо [60, с. 38]. Отже, розвиток мови завжди тісно пов'язаний з життям суспільства, а розвиток публіцистичного стилю, зокрема й мови преси, прямо залежить від соціальних подій і змін. Осмислення пізнавальних властивостей газетної мови є одним із багатопланових аспектів дослідження публіцистичного стилю як безперечного суб'єкта соціального розвитку.

Важливого значення у лінгвістиці сьогодні набуває когнітивізм. За твердженням М.Г. Яцимирської, відбулися радикальні зміни: вихід за межі речення, формування прагматичної парадигми, когнітивна революція, комунікативно-дискурсивний підхід до інтерпретації мовних явищ тощо [60, с. 39]. Поширеним видається системний комплексний підхід до аналізу мови засобів масової інформації і виокремлення нового наукового напрямку – медіалінгвістики, предметом якої є вивчення функціонування мови у сфері масової інформації. Завдання сучасних українських газетних текстів – інформація, вплив, агітація, пропаганда, соціальна орієнтація читачів – також розв'язують на підставі складних прагматичних настанов, передусім інтенцій автора. Прагматика спирається на досягнення в галузі теорії мовленнєвої діяльності, функціональної лінгвістики, психолінгвістики, філософії мови. Саме тому прагматика як наука про використання мови людьми і про чинники, які впливають на її функціонування, є методологічним підґрунтям вивчення мови сучасної української преси.

Отже, мова української преси постає оновленим феноменом у контексті національної культури. Сучасні газетні тексти оперують досить гнучким арсеналом різнорівневих мовних засобів, спрямованих на реалізацію двох основних функцій – функції повідомлення та впливу. Стилiстично потужним і самобутнім постає синтаксис мови преси, в подальшому дослідженні якого вбачаємо перспективу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Солганик Г. Я. О языке газеты / Григорий Яковлевич Солганик. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1968. – 137 с.
2. Яцимирська М. Мова газетної публіцистики / М. Яцимирська // Журналіст України. – 1982. – № 9. – С. 38–40.

Андрій Саліонов,

студент 1 курсу ФМКТО

Наук. керівник: **О. А.Халабузар**, к.пед.н., доцент (БДПУ)

ОСОБИСТІСНО-ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРИ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО СПЕЦІАЛІСТА В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ

Глобалізаційні процеси, стрімкий технічний прогрес, мають наслідком трансформаційні процеси у національному освітньому середовищі. Адже соціокультурною нормою діяльності сучасних спеціалістів є інтеграція трьох інтелектуальних функцій – мислення, комунікація й діяльність.

Одним із напрямків інтенсифікації ефективності освітнього